

131. PERJANTAINA 27. LOKAKUUTA 2000

kello 13

Päiväjärjestys**Ilmoituksia****Vaaleja**

- 1) Erikoisvaliokuntien täydennysvaalit 4315

Ainoa käsittely

- 2) Hallituksen esitys vuoden 2000 toiseksi lisätalousarvioksi; Hallituksen esitys vuoden 2000 toista lisätalousarviota koskevan hallituksen esityksen (HE 111/2000 vp) täydentämisestä 4315
 Hallituksen esitys HE 111, 139/2000 vp
 Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 24/2000 vp
 Lisätalousarvioaloite LTA 22, 23/2000 vp

Toinen käsittely

- 3) Hallituksen esitys laiksi arpajaisverolain 4 ja 5 §:n muuttamisesta 4318
 Hallituksen esitys HE 105/2000 vp
 Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 23/2000 vp
- 4) Hallituksen esitys laeiksi sotilasoikeudenkäyntilain, yleisistä syyttäjäistä annetun lain 9 §:n ja sotilaskurinpitolain muuttamisesta 4318
 Hallituksen esitys HE 100/2000 vp
 Lakivaliokunnan mietintö LaVM 8/2000 vp

Ensimmäinen käsittely

- 5) Hallituksen esitys laeiksi kuluttajansuojalain ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 2 §:n muuttamisesta 4318
 Hallituksen esitys HE 79/2000 vp
 Talousvaliokunnan mietintö TaVM 24/2000 vp

- 6) Hallituksen esitys laeiksi merimieslain 81 §:n ja merimiesten vuosilomalain 17 §:n muuttamisesta 4319
Hallituksen esitys HE 168/2000 vp
Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunnan mietintö TyVM 7/2000 vp
- 7) Hallituksen esitys laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain 2 ja 8 §:n muuttamisesta 4319
Hallituksen esitys HE 121/2000 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 25/2000 vp
Lakialoite LA 139, 150/1999 vp, 105/2000 vp

Mietintöjen pöydällepano

- 8) Hallituksen esitys laiksi henkilötietolain muuttamisesta 4323
Hallituksen esitys HE 137/2000 vp
Hallintovaliokunnan mietintö HaVM 16/2000 vp
- 9) Hallituksen esitys laiksi lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta 4323
Hallituksen esitys HE 167/2000 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 26/2000 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimihuuto

Nimihuudossa merkitään täysistunnosta poissa oleviksi seuraavat edustajat:

Esko Aho /kesk
Maria Kaisa Aula /kesk
Eva Biaudet /r
Kaarina Dromberg /kok
Mikko Elo /sd
Olli-Pekka Heinonen /kok
Ville Itälä /kok
Ilkka Kanerva /kok
Seppo Kanerva /kok
Tapio Karjalainen /sd
Juha Korkea-aho /kesk
Markku Markkula /kok
Olli Nepponen /kok
Maija Perho /kok
Margareta Pietikäinen /r
Erkki Pulliainen /vihr
Leena Rauhala /skl

Sari Sarkomaa /kok
Suvi-Anne Siimes /vas
Jouko Skinnari /sd
Säde Tahvanainen /sd
Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Unto Valpas /vas
Jari Vilén /kok

Eduskuntatyöhön liittyvissä tehtävissä olevat edustajat

Merkitään, että puhemiesneuvosto on käsitellyt seuraavat ilmoitukset poissaolosta täysistunnosta eduskuntatyöhön liittyvän tehtävän vuoksi:

27.10. edustaja
Maria Kaisa Aula /kesk
31.10.—8.11. edustajat
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Liisa Jaakonsaari /sd
Bjarne Kallis /skl
Ilkka Kanerva /kok

Antero Kekkonen /sd
 Sirpa Pietikäinen /kok
 Mirja Ryyänen /kesk

Poissaololuvat

Merkitään, että puhemiesneuvosto on myöntänyt seuraavat luvat poissaoloon täysistunnosta muun syyn vuoksi:

27.10. edustajat

Seppo Kanerva /kok
 Olli Nepponen /kok
 Erkki Pulliainen /vihr
 Suvi-Anne Siimes /vas

Uudet hallituksen esitykset

Puhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot HE 169—176/2000 vp.

Toimenpideoitteet

Merkitään, että puhemiesneuvosto on 25 päivänä kuluva kuuta päättänyt lähettää valiokuntaan toimenpideoitteet n:ot TPA 217—243/2000 vp.

Kirjalliset kysymykset

Merkitään saapuneiksi vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot KK 679, 682, 690, 697, 699, 707, 709, 719, 721, 727, 729, 731/2000 vp.

PÄIVÄJÄRJESTYKSEN ASIAT:

1) Erikoisvaliokuntien täydennysvaalit

Vaaleja

Puhemies: Päiväjärjestyksen 1) asiana on erikoisvaliokuntien täydennysvaalit.

Kun lakivaliokunnan ja puolustusvaliokunnan täydennysvaaleja varten vaalisäännön 8 ja 13 §:n mukaisesti jätetyissä ehdokaslistoissa on valiokuntien jäseniksi ehdotettu valittaviksi yhtä monta kuin vaaleissa on valittavia, totean vaalisäännön 10 §:n nojalla, että vaalit ovat yksimielisiä ja että valituiksi ovat tulleet ehdokaslistojen mukaisesti

lakivaliokunnan jäseneksi ed. Rahkonen ja puolustusvaliokunnan jäseneksi ed. Wallin.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Hallituksen esitys vuoden 2000 toiseksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys vuoden 2000 toista lisätalousarviota koskevan hallituksen esityksen (HE 111/2000 vp) täydentämisestä

Ainoa käsittely

Hallituksen esitys HE 111, 139/2000 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 24/2000 vp

Lisätalousarvioaloite LTA 22, 23/2000 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 24. Yleiskeskustelu asiasta päättyi eilen pidetyssä istunnossa.

Yleiskeskustelussa on ed. Manninen ed. Al-Nissilän kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen sisältyvä ehdotus.

Selonteko hyväksytään.

Äänestys ja päätös:

Joka hyväksyy käsittelyn pohjaksi valtiovarainvaliokunnan ehdotuksen, äänestää "jaa"; joka hyväksyy käsittelyn pohjaksi ed. Mannisen ehdotuksen, äänestää "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 117 jaa- ja 55 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 26. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt käsittelyn pohjaksi valtiovarainvaliokunnan ehdotuksen.

Eduskunta ryhtyy lisätalousarvioehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Esitellään menot.

Pääluokka 23

Valtioneuvosto

Luku 03 Oikeuskanslerinvirasto hyväksytään.

Pääluokka 24

Ulkoasiainministeriön hallinnonala

Luku 01 Ulkoasiainhallinto ja luku 99 Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot hyväksytään.

Pääluokka 25

Oikeusministeriön hallinnonala

Luku 10 Tuomioistuineläiset, luku 50 Vankeinhoitolaitos ja luku 70 Vaalimenot hyväksytään.

Pääluokka 26

Sisäasiainministeriön hallinnonala

Luku 07 Kihlakunnat, luku 75 Poliisitoimi, luku 80 Pelastustoimi, luku 90 Rajavartiolaitos ja luku 98 Alueiden kehittäminen hyväksytään.

Pääluokka 27

Puolustusministeriön hallinnonala

Luku 10 Puolustusvoimat ja luku 30 Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta hyväksytään.

Pääluokka 28

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Luku 01 Valtiovarainministeriö, luku 39 Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle, luku 70 Hal-

linnon kehittämiskeskus, luku 81 Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot ja luku 90 Suomen maksuosuudet Euroopan unionille hyväksytään.

Pääluokka 29

Opetusministeriön hallinnonala

Luku 01 Opetusministeriö, luku 10 Yliopistopetus ja -tutkimus, luku 20 Ammattikorkeakouluopetus, luku 60 Ammatillinen koulutus, luku 70 Opintotuki, luku 88 Tiede ja luku 90 Taide ja kulttuuri hyväksytään.

Pääluokka 30

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Luku 02 Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, luku 04 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot, luku 12 Maa- ja puutarhatalouden tulotuki, luku 31 Metsätalouden edistäminen ja valvonta, luku 41 Kala-, riista- ja porotalous, luku 51 Vesivarojen käyttö ja hoito ja luku 61 Maanmittauslaitos hyväksytään.

Pääluokka 31

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Luku 01 Liikenne- ja viestintäministeriö, luku 24 Tielaitos, luku 32 Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen, luku 40 Ratahallintokeskus, luku 60 Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet ja luku 99 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot hyväksytään.

Pääluokka 32

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

Luku 20 Teknologiapolitiikka, luku 30 Yrittäjyys- ja pk-politiikka, luku 40 Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka ja luku 70 Erytisyrahoitus hyväksytään.

Pääluokka 33**Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala**

Luku 01 Sosiaali- ja terveysministeriö, luku 17 Työttömyysturva, luku 19 Eläkevakuutus, luku 20 Tapaturmavakuutus, luku 32 Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto, luku 53 Terveyskasvatus ja -valvonta ja luku 57 Lomatoiminta hyväksytään.

Pääluokka 34**Työministeriön hallinnonala**

Luku 01 Työhallinto, luku 05 Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutus, luku 06 Työvoimapolitiikan toimeenpano, luku 07 Pakolais- ja siirtolaisuusasiat ja luku 99 Työministeriön hallinnonalan muut menot hyväksytään.

Pääluokka 35**Ympäristöministeriön hallinnonala**

Luku 30 Asumisen edistäminen

Keskustelu:

Hannes Manninen /kesk: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että momentin 35.30.60 perusteluissa lausutaan vastalauseen lausumaehdotuksen mukaisesti asuntopolitiikasta.

Markku Laukkanen /kesk: Rouva puhemies! Kannatan ed. Mannisen lausumaehdotusta.

Keskustelu päättyy.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Laukkasen kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksytään.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Mannisen ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 116 jaa- ja 56 ei-ääntä; poissa 27. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Luku 60 Suomen ympäristökeskus ja luku 99 Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot hyväksytään.

Pääluokka 36**Valtionvelka**

Luku 01 Markka- ja euromääräisen velan korko, luku 02 Muun EMU-määräisen velan korko, luku 06 Valtionvelan kuoletukset ja luku 09 Muut menot valtionvelasta hyväksytään.

Esitellään tulot.

Osasto 11**Verot ja veronluonteiset tulot**

Luku 01 Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot, luku 04 Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut, luku 08 Valmisteverot ja luku 10 Muut verot hyväksytään.

Osasto 12**Sekalaiset tulot**

Luku 26 Sisäasiainministeriön hallinnonala, luku 27 Puolustusministeriön hallinnonala, luku 28 Valtiovarainministeriön hallinnonala, luku 30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala, luku 31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala ja luku 34 Työministeriön hallinnonala hyväksytään.

Osasto 13**Korkotulot ja voiton tuloutukset**

Luku 01 Korkotulot hyväksytään.

Osasto 15**Lainat**

Luku 02 Ylijäämän käyttö hyväksytään.

Mietinnössä oleva talousarvion tasapainoa koskeva lausuma hyväksytään.

Yleisperustelut ja niiden kohdalla mietinnössä oleva lausumaehdotus hyväksytään.

Eduskunta yhtyy mietinnön kolmanteen ponteen sisältyvään ehdotukseen lisätalousarvioaloitteen n:ot 22 ja 23 hylkäämisestä.

Mietinnön neljäs ja viides ponsi, jotka koskevat lisätalousarvion julkaisemista ja soveltamista, hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys laiksi arpajaisverolain 4 ja 5 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 105/2000 vp
Valtiovainvaliokunnan mietintö VaVM 23/2000 vp

Puhemies: Ensimmäisessä käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

¹ **Jukka Vihriälä /kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt toisessa käsittelyssä oleva lakiesitys merkitsee sitä, että Raha-automaattiyhdistyksen sekä Ålands Penningautomatföreningin arpajaisveron tasoa nostetaan samalle tasolle kuin Veikkauksen ja Hippoksen eli 5 prosenttiin. Tämä tietenkin tietää lisää menoja Raha-automaattiyhdistykselle. On erittäin tärkeää, että nyt, kun kolikkouudistus euroon siirryttäessä tulee, tällä ei vaarannettaisi Raha-automaattiyhdistyksen mahdollisuuksia toimia. Mutta tietenkin tasapuolisuuden nimissä lakiesitys on hyväksyttävissä.

² **Virpa Puisto /sd:** Arvoisa puhemies! Ed. Vihriälän puheenvuoron jatkoksi: Helpoin ja luonnollisin tapa varmistaa Raha-automaattiyhdistyksen toimintamäärärahat ja sen avustusten piirissä olevien järjestöjen toiminta on lisätä Raha-automaattiyhdistyksen jaettavaa summaa Raha-automaattiyhdistyksen hallituksen esittämään tasoon.

Keskustelu päättyy.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyy.

Asia on loppuun käsitelty.

4) Hallituksen esitys laeiksi sotilasoikeudenkäyntilain, yleisistä syyttäjistä annetun lain 9 §:n ja sotilaskurinpitolain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 100/2000 vp
Lakivaliokunnan mietintö LaVM 8/2000 vp

Puhemies: Ensimmäisessä käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten toinen käsittely päättyy.

Asia on loppuun käsitelty.

5) Hallituksen esitys laeiksi kuluttajansuojalain ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 79/2000 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 24/2000 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 24. Ensin käydään asiasta yleiskeskustelu ja sen jälkeen otetaan lakiehdotukset yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtainen käsittely:

Lakiehdotusten sisältö hyväksytään keskustelut-ta mietinnön mukaisena.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyy.

6) Hallituksen esitys laeiksi merimieslain 81 §:n ja merimiesten vuosilomalain 17 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys HE 168/2000 vp

Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunnan mietintö TyVM 7/2000 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunnan mietintö n:o 7. Ensin käydään asiasta yleiskeskustelu ja sen jälkeen otetaan lakiehdotukset yksityiskohtaiseen käsitteilyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtainen käsittely:

Lakiehdotusten sisältö hyväksytään keskustelut-ta mietinnön mukaisena.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyy.

7) Hallituksen esitys laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain 2 ja 8 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys HE 121/2000 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 25/2000 vp
Lakialoite LA 139, 150/1999 vp, 105/2000 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 25. Ensin käydään asiasta yleiskeskustelu ja sen jälkeen otetaan lakiehdotus yksityiskohtaiseen käsitteilyyn.

Yleiskeskustelu:

¹ **Olavi Ala-Nissilä /kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kuluvalla viikollakin on käyty keskustelua siitä, miten voitaisiin aluekehitystä tasapainottaa tilanteessa, jossa maa alueellisesti hyvin nopeasti eriarvoistuu ja muuttoliike on tuomassa ongelmia sekä väestöä vastaanottaville että luovuttaville alueille. Keskustelua on käyty myös siitä, että verotusta voitaisiin käyttää aluekehitystä tasapainottavana. Talousneuvoston mietinnössäkkin nämä asiat olivat keskeisesti esillä.

Nyt meillä on tässä lakiesitys, joka on itse asiassa ainoa voimassa oleva laki, jolla pyritään edistämään tasapainoista alueellista kehitystä siten, että poistoprosentti ykkös- ja kakkostukialueilla on määräaikaaisesti 50. Keskusta pitää lakiesitystä, korotetun poisto-oikeuden jatkamista, sinällään hyvänä, mutta meillä on tähän sisältyvä vastalause. Siinä esitämme, että poistoprosentti nostettaisiin pk-yritysten osalta 70:een ja, mikä tärkeintä, että tätä voitaisiin myöskin erikseen aluepoliittisesti määrättävillä perusteilla soveltaa ykkös- ja kakkostukialueen ulkopuolisilla seutukunnilla, joita Suomessa on aika monia sellaisia, joilla on isoja alueellisia ongelmia.

Verotusta voidaan pitää keskeisenä osana aluepolitiikkaa, koska sillä voidaan vaikuttaa merkittävästi yritysten ja ihmisten alueelliseen sijoittumiseen. Verotuksella on mahdollista tukea taloudellista kehitystä niillä alueilla, joilla työllisyys- ja talouskehitys näyttää huonolta ja joilla Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen integroituminen kansainväliseen talouteen on aiheuttanut erityisiä muutospaineita.

Esitämme myös, että korotettu poisto-oikeus suunnattaisiin hankkeisiin, jotka parantavat kehitysalueiden yritysten kilpailukykyä, vahvistavat tuotantorakenteeltaan ongelmallisten ja yksipuolisten alueiden elinkeinorakennetta, alentavat siten työttömyyttä ja osaltaan vähentävät väestön muuttoliikettä kehitysalueilla. Tähän sisältyy ed. Ryynäsen lakialoite, johon olemme perustaneet vastalauseemme.

Erityisesti tietotekniikkayritysten sijoittuminen ruuhkakeskusten ulkopuolelle olisi mielekästä. Me tiedämme, että poistoprosentti laskettiin muutama vuosi sitten 25:een. Kun tiedämme, että se on menojäännöspoisto ja että tietokoneet vanhenevat hyvin nopeasti, juuri tällaisille yrityksille korotettu poisto-oikeus olisi erityinen incentiivi sijoittua ruuhkakeskusten ulkopuolelle, joissa asunto-ongelmat ja muut ovat isoja tällä hetkellä.

Vastalauseessamme ehdotimme ja tulemme täällä esittämään, että korotettu poisto-oikeus olisi ykkös- ja kakkostukialueen lisäksi mahdollista asetuksella väliaikaisesti myöntää aluepoliittisilla erityisperusteilla myös muilla kasvukeskusten ulkopuolisilla alueilla. Meillähan viime aluepoliittisen ratkaisun jälkeen jäi monia esimerkiksi maaseutumaisia seutukuntia niin sanotuksi valkoisiksi alueiksi taikka siirtymätuen alueiksi. Hallitushan päätti muun muassa sijoit-

taa Nokia-vetoisessa huippukasvussa olevan Oulun kakkostukialueeseen. Tämä oli virheratkaisu. Se merkitsi, että monet seutukunnat, joissa on isoja alueellisia kehitysongelmia, kuten on esimerkiksi Raahen seudulla, Satakunnan kaakkoisosissa, Loimaan seutukunnassa ja Kouvolan seutukunnassa, kylmästi laitettiin kakkostukialueiden ulkopuolelle. Tämä oli selvästi virheratkaisu. Nyt olisi hallituksella velvollisuus tehdä jotakin näiden valkoisten alueiden hyväksi. Tätä on muun muassa valtiovarainvaliokunnan mietinnössä edellytetty. Tämä olisi yksi keino, että annettaisiin tällaisille alueille määräaikainen korotettu poisto-oikeus, jotta yritystoimintaa voisi sinne sijoittaa.

Uuden tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen perustamisen yhteydessä hankitun käyttöomaisuuden lisäksi korotettu poisto-oikeus koskee myös tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen merkittävän uudistumisen ja laajentumisen yhteydessä tehtyjä käyttöomaisuushankintoja. Korotettua poisto-oikeutta ovat useat tahot, muun muassa pohjoiset ja itäiset maakunnat, maakuntien liitot, esittäneet keinoksi alueellisen elinkeinotoiminnan virkistämiseen ja muuttoliikkeen tasapainottamiseen.

Valiokunnan mietintöön sisältyy myöskin ponsi, joka laajentaisi lain soveltamisaluetta matkailuelinkeinon liittyviin ohjelmalveluyrityksiin, ja tätä kovasti myöskin kannatamme.

Arvoisa puhemies! Nyt olisi Suomessa korkea aika tehdä jotakin tasapainoisemman alueellisen kehityksen hyväksi. Keskustan vastalauseessa esittämät ehdotukset sitä todella merkitsevät.

² **Mauri Pekkarinen /kesk:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on yksi niitä harvoja sellaisia veropoliittisia esityksiä, joissa on mukana edes avustuksen verran aluekehityksen kannalta myönteistä ulottuvuutta. Kuitenkin (Ed. Saارين: Kuitenkin vastaan!) — edustaja on aivan oikeassa — esitys on monin kohdin riittämätön. Ed. Ala-Nissilä edellä toi esille ne keskeisimmät kohdat, joihin muutosta tarvitaan.

Minä annan tunnustusta sille, että jaostossa tämän asian käsittelyn yhteydessä myöskin hallituspuolueiden edustajat tunnistivat sen tosi-seikan, että erityisesti lähinnä matkailuun liittyvät ohjelmalvelut ovat niitä, jotka nyt joka tapauksessa ja nopeasti pitäisi saattaa tämän lain piiriin. Muilta osin lain tarkistukset, tärkeät ja

tarpeelliset, ed. Ala-Nissilä äsken jo esittikin. Keskusta tulee äänestytettävään eduskuntaa niistä asioista.

Haluan tässä samassa yhteydessä kiinnittää huomiota siihen, että talousneuvoston aluekehitystä arvioinut työryhmä jätti muutama päivä sitten oman raporttinsa.

(Korokkeelta) Arvoisa puhemies! Puhemies katsoi niin lempeästi alas tuonne paikalleni, että arvelin, että on syytä tulla täältä puhujakorokkeelta sanomaan seuraavat ajatukset.

Arvoisa puhemies! Mielestäni on tärkeää, että veropolitiikan mahdollisuuksia tasapainoisen alueellisen kehityksen välineenä käytetään laajemminkin ja enemmän kuin nyt vain tässä esitetyltä pieneltä osalta. Oli mielenkiintoista havaita, että hallituksen talousneuvoston asettama asiantuntijaryhmä, jonka raportti viime viikolla julkistettiin, tunnisti kyllä verotuksen keinot yhdeksi sellaiseksi mahdollisuudeksi, jota sietäisi harkita ja pohtia. Minusta jo sen seikan ääneen sanominen, paperille kirjoitettuna ilmoittaminen, että tätä sietäisi harkita, on sellainen asia, johon eduskunnankin kannattaa kiinnittää huomiota. Minä toivonkin, että tämä talousneuvoston viesti ei jäisi pölyttymään niitten monien muiden vastaavan tyyppisten, hyvää tarkoittavien mutta koskaan mihinkään johtamattomien esitysten joukkoon, joita hallituksen ministereiden, pääministeri mukaan lukien, puheista on viime vuosien aikaan aika paljon kirjattavissa ja todennettavissa.

Minä kiinnitän huomiota siihen, että pääministeri on monissa eri käännteissä ja otteissa pitänyt hyviä julkisia puheenvuoroja, joissa kaksi asiaa ansaitsee erityisen tunnustuksen. Hän on tunnistanut alueellisen kehityksen suuret ongelmat. Jopa sekin ansaitsee tunnustuksen, että hän on tunnistanut niitä välttämättömiä keinoja ja konsteja, joita nyt tarvittaisiin näiden ongelmien tasaamiseksi. Mutta siellä puolella sitten alkaakin klikata, aika lailla tulla ongelmat vastaan, että erittäin harvat näistä aloitteellisuuksista ovat tähän mennessä johtaneet vielä minkäänlaisiin käytännön toimiin. (Ed. Tykkyläinen: Aika monet!) — En tunnista ensimmäistäkään.

Arvoisa puhemies! Minusta nyt, kun esitystä kehitysalueitten veronhuojennuksista käsitellään, tässä yhteydessä erityisesti vielä vetoan siihen, että ainakin nyt näihin verokeinoihin hallituksessa tartuttaisiin, jalostettaisiin niistä keinoista ne, jotka sopivat yhteen EU-normiston

kanssa. Monta kertaa meillä Suomessa sanotaan, että kyllähän näitä olisi hyvä käyttää, mutta kun EU ei niitä oikein hyväksy. Mutta tähän ei nyt ihan pidä paikkansa. Kyllä EU hyväksyy monia niistä alueellisista verokannustimista, joita nytkin tässä valmistelun alla on julkisuudessa esitetty ja papereillekin laitettu.

Minä toivon, että nämä erilaiset verokeinot talousneuvoston työn jäljiltä nopeasti vielä jatkojaloistettaisiin ja että hallitus toisi näitä esityksiä eduskuntaan aivan siinä hengessä, mitä pääministerikin tähän saakka on julkisuudessa puhunut.

3 Mirja Rynnänen /kesk: Arvoisa puhemies! Ed. Ala-Nissilä jo esitteli rinnakkaislakialoitteen erot, lisäykset, hallituksen esitykseen nähden, joten en enää niitä toista. Oikeastaan totean vain sen, että parhaat perustelut tälle aloitteelle tulevat maakunnista yli puoluerajojen, esimerkiksi pohjoisten ja itäisten maakuntien liitoilta, joissa todelliset tarpeet hyvin tunnetaan. Verotuksella todella voidaan vaikuttaa, jos halutaan, yritysten ja sitä kautta työpaikkojen sijoittumiseen. Tässä on yksi tarpeellinen keino.

Kuten ed. Pekkarinen edellä jo totesi, myöskin valtioneuvoston asettama aluekehitystä pohjittanut työryhmä nosti toissapäivänä esille ja selvittäväksi muittenkin verotukien ja erilaisten kannustimien mahdollisuudet, joita heikommin kehittyneillä alueilla tarvitaan kielteisen kehän murttamiseksi ja alueen osaamispääoman kartuttamiseksi esimerkiksi nuorten osaajien houkuttelemiseksi. Näitähän monet työryhmät ovat aikaisemminkin esittäneet ja monet ministerit ovat ensin niitä kannattaneet ja sitten taas torjuneet niin sanottuna Norjan-mallina. Toivoisinkin, että nyt hyvin ennakkoluulottomasti lähdettäisiin kehittämään kokeilujen kautta Suomen-mallia, meille sopivaa mallia, koska päämäärästä ja tavoitteista varmistui ollaan yhtä mieltä. Osaamisintensiivinen tuotanto ei siirry ilman todellisia vahvempia keinoja. Alkuun pääsemiseen ei tarvita mitään suuria rahoja, sillä sitä ei voi kaataa, vaan tarvitaan poliittista tahtoa.

4 Matti Väistö /kesk: Arvoisa puhemies! Aluekehityksen ja muuttoliikkeen ongelmat on kyllä tunnistettu, mutta niihin toimenpiteisiin, joihin meillä kansallisesti on mahdollisuuksia, ei mielestäni ole juurikaan millään muotoa hallituksen puolelta ryhdytty.

Raportissa, johon ed. Pekkarinen edellä jo viittasi, tunnustetaan myös se, että markkinavoimat ovat nyt tavallaan myös hillitsemässä kuumentunutta muuttoliikettä. Pitää kysyä, eikö juuri tässä tilanteessa hallituksenkin olisi tarpeen tehdä niitä ratkaisuja, joilla toimittaisiin samaan suuntaan tasapainoisemman alueellisen kehityksen puolesta. Verotukselliset kannustimet ovat yksi näitä keinoja. Talousneuvoston työryhmän raportin sanoma oli, että pitäisi edes kokeilla. Me olemme juuri tätä tuoneet esille, että kokeiltakoon edes sellaisia kannustavia verotuksellisia ratkaisuja tasapainoisemman aluekehityksen toteuttamiseksi, joihin meillä on mahdollisuudet. Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ollaan sinällään myönteisellä tiellä, mutta siinä on puutteita, kuten keskustan vastalauseessa on todettu, ja muun muassa matkailullisten investointien tueksi tarvittaisiin vauhtia ohjelmajalujen aikaansaamiseen.

5 Markku Laukkanen /kesk: Arvoisa rouva puhemies! On erittäin hyvä, että nyt vihdoin myös niin sanottujen valkoisten alueiden problematiikka nostettiin tämän asian yhteydessä esiin. Meillä on aika paljon jo käytettävissä materiaalia, on tehty seurantaa ja arviointeja, voidaan tehdä myös johtopäätöksiä. Näillä alueilla on huutava puute käytännön toimenpiteistä. Erot valkoisten alueiden ja muiden alueiden kesken ovat voimakkaassa kasvussa. Meillä on hyviä esimerkkejä Satakunnan ja Pohjois-Kymenlaakson alueilta tästä.

Tämähän osoittaa vain sitä, että valittu linja johtaa siihen, että vahvat alueet kasvavat entisestään vahvemmin. Ne pystyvät selvästi käyttämään valkoisia alueita paremmin hyväksi myöskin Finnveran, Teollisuussijoituksen, myöskin EU-rahoituksen mahdollisuuksia, siis erityisrahoituksen mahdollisuuksia. Jos me vielä etsimme yhteisiä tunnusmerkkejä, niin kun tässä korostetaan, niin kuin ed. Rynnänen aivan oikein, osaamispääoman hyödyntämistä myöskin aluepolitiikan välineenä ja valkoisilla alueilla, näiltä paikkakunnilta monta kertaa puuttuvat myöskin korkeakoulut. Tämä tavallaan kumuloi valkoisten alueiden ongelmatiikkaa. Joillakin alueilla on ammattikorkeakoulu. Ne linjanvedot, joita hallituksella ammattikorkeakoulujen kehittämisestä on ollut, ovat aivan oikean suuntaisia, mutta jotta niistä saadaan tarvittava hyöty, mitä ammattikorkeakoululaitoksesta parhaimmillaan saa-

daan, tarvitaan myös sitä tukevia aluepoliittisia linjanvetoja. Tässä haluaisin nyt kyllä herra pääministerin huomiota kiinnittää vakavasti, että valkoisten alueiden ongelmatikka otetaan vakavasti hallituksen pöydällä tarkasteltavaksi.

6 Mauri Salo /kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys on oikean suuntainen, ja kun tätä edelleen hallituksen piirissä jalostetaan niin, että myös opposition tässäkin keskustelussa esiin tuomat viestit otetaan vakavasti, myös valkoisen alueen problematiikka tulee hoidettua. Hallitus esittää, että nostetaan poisto-oikeuden käyttö etupainoisesti. Sehän tarkoittaa sitä, että yritys voi tehdä vähennyksiä. Tosin käytetyt poistot johtavat hyvin nopeasti myös verotukseen, eli tässä ei kuitenkaan anneta yrityksille mitään kohtuutonta etua mutta turvataan kassavarojen riittävyys toivottavasti niin, että ne pääsevät vakiinnuttamaan investoinnin jälkeen toimintansa ja maksavat omat veronsa sen jälkeen, kun poistot on loppuun käytetty.

Yleiskeskustelu päättyy.

Yksityiskohtainen käsittely:

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1 §, jota ei ole mietinnössä

Keskustelu:

Olavi Ala-Nissilä /kesk: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 1 § saisi sen muodon, joka on vastalauseessa, jolloin todella voitaisiin huomioida myöskin ykkös- ja kakkostukialueiden ongelmallisia seutukuntia.

Matti Väistö /kesk: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Ala-Nissilän tekemää ehdotusta.

Keskustelu päättyy.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Ala-Nissilä ed. Väistön kannattamana ehdottanut, että 1 § hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Selonteko hyväksytään.

Äänestys ja päätös:

Mietintö, jossa ei ole 1 §:ää, "jaa"; ed. Ala-Nissilän ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 103 jaa- ja 50 ei-ääntä; poissa 46. (Ään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

2 § hyväksytään keskustelutta.

5 §, jota ei ole mietinnössä

Keskustelu:

Olavi Ala-Nissilä /kesk: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 5 § saisi sen muodon, joka on vastalauseessa, jolloin poisto-oikeus voisi olla määraikaisesti 70 prosenttia.

Matti Väistö /kesk: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Ala-Nissilän tekemää ehdotusta.

Keskustelu päättyy.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Ala-Nissilä ed. Väistön kannattamana ehdottanut, että 5 § hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Selonteko hyväksytään.

Äänestys ja päätös:

Mietintö, jossa ei ole 5 §:ää, "jaa"; ed. Ala-Nissilän ehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 100 jaa- ja 50 ei-ääntä; poissa 49. (Ään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

8 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy valtiovarainvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteisiin sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyy.

8) Hallituksen esitys laiksi henkilötietolain muuttamisesta

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

Mietintöjen pöydällepano
Hallituksen esitys HE 137/2000 vp
Hallintovaliokunnan mietintö HaVM 16/2000 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

Puhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina ensi marraskuun 7 päivänä kello 14.

9) Hallituksen esitys laiksi lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Mietintöjen pöydällepano
Hallituksen esitys HE 167/2000 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 26/2000 vp

Täysistunto lopetetaan kello 13.35.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

